

Vysokoškolské knihovny soukromých vysokých škol na území ČR
Diplomová práce
Autor: Romana Josífková

Oponentský posudek
Zpracovala PhDr. Radka Římanová, ÚISK FF UK
Datum 16. 5. 2011

Navržená známka: Velmi dobře

Popis práce:

V úvodní části práce se autorka zmiňuje o obecném názoru na soukromé vysoké školy (VŠ) v ČR, jako na školy s vyšší tolerancí ke studentům, horším pedagogickým zázemím. Nejsou zmíněny objektivní metody hodnocení univerzit, které jsou dnes již propracované a přesné, i když více v zemích s delší tradicí soukromého školství než je ČR. V další části práce jsou uvedena pozitiva a negativa soukromého školství, tyto metody měření kvality však zmíněny nejsou. Je však nutné připomenout, že jádro práce tvoří knihovní služby pro VŠ knihovny, nikoli problematika soukromých VŠ obecně.

Vážnější námitkou však je to, že ani v úvodní části není zmíněna metodika sběru dat pro část práce tvořící výčet knihoven soukromých VŠ. Bližší zmínění metodiky by mohlo ozřejmit důvody poměrně malého počtu údajů zjišťovaných o jednotlivých pracovištích.

První kapitola práce pojednávající o soukromém školství v ČR je zpracována přehledně a oponent k ní nemá žádné další připomínky. Tato část práce je logickým úvodem pro další části.

Problematiky knihoven si autorka všímá v druhé části Sdružení a spolky. Zjišťuje, že knihovny soukromých škol téměř vůbec nezapojují do činnosti knihovnických spolků a sdružení. Příklad přínosu takové spolupráce je zpracován v části pojednávající o Konsorciu vysokoškolských knihoven v Utahu.

Třetí část práce Zahraněční vysokoškolské knihovny soukromých vysokých škol opět ilustruje formou popisu situaci ve vyspělých zemích, mající dlouholeté zkušenosti v poskytování knihovnických služeb v prostředí soukromých škol.

Čtvrtá část práce se zabývá legislativními podmínkami vysokoškolských knihoven. Tato část je mírně sporná, zejména z toho důvodu, že ani zde, ani v další části práce není nijak zaznamenáno, zda pracují knihovny soukromých VŠ dle platného knihovnického zákona, zejména zda jsou evidovány v registru vedeném Ministerstvem kultury ČR viz <http://www.mkcr.cz/cz/literatura-a-knihovny/evidence-a-adresar-knihoven-evidovanych-ministerstvem-kultury-a-souvisejici-informace-443/>

Druhou vážnou námitkou ve výzkumu je to, že nebyla nijak sledována otázka personálního zabezpečení práce knihoven, tj. zda je knihovna vedena odborníkem majícím knihovnické vzdělání. Rozhodně by bylo také vhodné sledovat parametr otevírací doby.

Nejvyšší přínos je ovšem v tom, že práce poprvé zpracovává evidenci tohoto typu knihoven a má tak reálné využití ve výzkumu, ať již z pohledu historie knihoven, výzkumu komunitních a vzdělávacích úkolů knihoven, tak v možnosti navázání spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem v dané oblasti. Zvláště v roce nově se tvořící Koncepci rozvoje knihoven 2011-2014, má diplomová práce význam pro přímé využití ve strategii rozvoje centralizovaného systému knihovnických služeb. Zpracovaná analýza pomůže zabezpečit zapojení, i když možná pouze okrajovou formou, soukromého sektoru do této koncepce. Z tohoto důvodu doporučuji na práci upozornit, např. uveřejněním anotace v odborném knihovnickém periodiku.

Šestá část Porovnání knihoven by bylo vhodnější více rozpracovat. Autorka neuvádí na základě jaké metodiky byly zvoleny uvedené indikátory pro komparaci. Z hlediska

kvalitativních ukazatelů se zdá, že veřejná VŠ nabízí vyšší kvalitu knihovnických služeb než soukromá VŠ (profesionální SW, delší otevírací doba, dvounásobek počtu přírůstků...). Z formálních námitek je nutné zmínit absolutní nedostatek obrázků a fotografií. Tento nedostatek je nejvýraznější v šesté části, komparace dvou knihoven, kdy doplnění fotografiemi prostor knihoven by významně přispělo k představě o úrovni knihovny. Obrázky však chybí i v části třetí Zahraniční vysokoškolské knihovny ..., např. náhledy internetových prezentací knihoven, neboť virtuální služby zahraničních VŠ knihoven mají zpravidla špičkovou úroveň a jsou pro české prostředí v mnohém inspirativní.

Otázky k oponentuře:

1. Potýkala jste se, při sběru dat pro Přehled soukromých vysokých škol dle jednotlivých krajů s nějakými obtížemi? Pokud ano, popište s jakými.
2. Má existence a kvalita knihovny nějaký vliv na akreditační řízení MŠMT ČR?
3. Na stránce 19 uvádíte, že „dokumenty lze vyhledávat i přes vyhledávač Google“. Prosím u oponentury vysvětlit, jak toto prohledávání katalogu knihovny Buckinghamské univerzity funguje.
4. V legislativní části uvádíte knihovní zákon č.257/2001 Sb. Sledovala jste nějak při svém výzkumu, zda se činnost knihoven soukromých VŠ, skutečně řídí tímto právním dokumentem či nikoli?